No 1997 — 185

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 17 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 November.

Met genoegen hebben wij gezien, dat de meerderheid der in de sektiën aanwezige leden der Kamer zich verklaard heeft voor het in overweging nemen van de voordragt tot afschaffing van den accijns op het geslagt, en wat daarmede in verband staat, tot de afschaffing van het tonnegeld, van de inkomende regten op vee en op het versch vleesch, en tot de merkelijke vermindering van den accijns op gezouten en gedroogd vleesch. Behalve dat het om den aard der quæstie zelve, in verband met de omstandigheden, niet raadzaam zou zijn, het voorstel, wanneer men de verwerping daarvan noodig zou achten, zonder rijpe en publieke diskussie in de sektiën te smoren, zoo is de quæstie op zich zelve, zonder te letten op het effekt, dat de verwerping op het volk zou kunnen maken, allezins een grondig onderzoek waard.

Er zijn hier twee vragen te beantwoorden: 1°. Zal de voorgestelde maatregel kunnen bijdragen om het vleesch zoo zeer in prijs te doen dalen, dat het gebruik daarvan onder het bereik zal kunnen vallen van de groote menigte der arbeidende klasse? 2°. Is het niet te veel gewaagd eene zoo groote som, als de opbrengst der uit te schrappen belastingen, van de begrooting te doen verdwijnen?

Tot deze twee punten moet de quæstie worden teruggebragt, die door eenige bladen, als daar zijn de *Nederlander*, de *Amsterdamsche Courant* en de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* onmiddellijk en genoegzaam alleen is behandeld op het terrein der personaliteiten. ... een doet dat wat grover als de andere, de *Nieuwsbode* als politieblad, vrij onbehouwen, de *Amsterdamsche* gramstorig, en de *Nederlander* met hem eigene ... hatelijke insinuatiën.

Het is minstens eene onhandigheid en men zou haast zeggen een blijk van onvermogen om het voorstel door degelijke argumenten te bestrijden, dat het drietal bladen onmiddellijk is gevallen op de politieke zijde der quæstie, zoo als zij dat noemen, dat is op de personen der voorstellers, de heeren van Bosse en Thorbecke.

Men heeft het vooral gezet op twee verwijtingen. Men beweert dat de voordragt alleen haar ontstaan te danken heeft aan zucht naar populariteit, en men tracht om te toonen dat zoo niet de heer Thorbecke, dan toch ten minste de heer van Bosse met zich zelven in strijd is. Aangenomen dat beide verwijten allezins gegrond zijn, zou men daardoor hebben bewezen, dat het voorstel slecht en onaannemelijk is? Volstrekt niet. Het voorstel blijft in zijn geheel, wat men ook omtrent de persoonlijkheid der twee betrokkene oud-ministers moge zeggen.

Daarenboven, wij betwisten aan dit drietal bladen het regt om aan iemand eenig verwijt te doen van zucht naar populariteit. Wij weten, het is nog versch in het geheugen, hoe gedurende de jongste maanden eene jagt gemaakt werd naar populariteit ten koste der Katholieken. Zij die zich aan die schandelijke het Vaderland onteerende jagt hebben schuldig gemaakt, waarbij de rust van het land op het spel werd gezet, zij hebben geen regt van spreken. Ieder verwijt dat zij in dit opzigt aan anderen doen springt op hen zelven terug.

Maar ook toegegeven, dat het voorstel zijne wording te danken heeft aan het streven om de populariteit terug te winnen, die hun een volkswaan van den dag heeft ontnomen, dan is daarin niets veroordeelenswaardig, zoolang niet is bewezen, dat de maatregel niet in praktijk te brengen zonder eene schade aan 's lands schatkist te doen, welke schade niet zou worden opgewogen door het voordeel, dat de maatregel geacht wordt te zullen aanbrengen. Alle zucht naar populariteit is niet verwerpelijk, integendeel. Er is zelfs eene zucht naar populariteit, die prijsbaar is, namelijk die zucht, die zich verdienstelijk wil maken door het tot stand brengen van den lande voordeelige maatregelen. Men heeft dus het bewijs te leveren, dat de voorgestelde afschaffing den lande niet voordeelig zal zijn, alvorens men regt zal hebben, om de voorstellers eenig verwijt te doen omtrent de hun toegedachte zucht naar populariteit. Dat bewijs is niet geleverd. In plaats daarvan is reeds door sommige bladen, bepaaldelijk door den *Echo Universel*, ... dat de quæstie opgehelderd ten gunste der voorstellers.

Wat nu de persoonlijke positie van den heer van Bosse in dit vraagstuk betreft, wat doet zij er toe? Immers niets. Indien men alles voor gegrond aanneemt, wat men daarover gelieft op te halen, dan zal men nog niets anders bewezen hebben, dan dat de gedragslijn van den volksvertegenwoordiger niet instemt met die van den minister. Daardoor zou zelfs de heer van Bosse niet eens geschaad zijn. Want dan zou daaruit slechts kunnen blijken, dat hij als minister te veel het belang der schatkist op het oog heeft gehad, terwijl hij nu als volksvertegenwoordiger, naast het belang der schatkist, ook zijne aandacht meer bijzonder wijdt aan de belangen der midden klasse en der arbeidende klasse des volks.

Maar wat daarvan ook zij, men heeft geen reden om den heer van Bosse eenig verwijt te doen, omdat hij tijdens zijn ministerie niet de omstandigheden heeft beleefd die thans zijn. Nu toch loopen twee omstandigheden zaâm. De gunstige toestand der schatkist en de buitengewoon hooge prijs der levensmiddelen. Wat de vertegenwoordiger onder zulke omstandigheden verrigt kan niet in strijd worden geacht met hetgeen, toen die omstandigheden tijdens zijn ministerie anders waren.

De Tweede Kamer heeft gisteren in hare openbare zitting het wetsontwerp op het bouwen en planten in den omtrek van vestingen aangenomen met de tamelijk groote meerderheid van ... tegen ... stemmen.

Amsterdam's Katholieken hadden van daag een groot voorregt. Ter gelegenheid dat de »vereeniging tot weldadigheid van den Allerheiligsten Verlosser" jaarlijks zamenkomt om in een plegtig H. Misoffer, hare liefdadige werkzaamheden aan God op te dragen en er Zijne zegeningen over af te smeeken, heeft Mgr. de Bisschop van Haarlem zich verwaardigd, om zijne gebeden bij die der Vereeniging te komen voegen en te dien einde zelf het H. Sakrificie aan God op te dragen. Het is de eerste keer sinds drie eeuwen, dat de Katholieken der hoofdstad het onuitsprekelijk geluk smaakten, dat *hun* bisschop de Pontifikale Mis deed. De ijverige Pastoor van Mozes en Aäron had daartoe bereidwillig zijn ruime, rijk getooide Kerk aangeboden, die geheel gevuld was met geloovigen. Wat eene schoone, verhevene en indrukmakende plegtigheid, als de Bisschop, dien de Heilige Geest heeft gesteld, om Haarlem's Kerk te besturen, omgeven door eene talrijke priesterschaar, van zijn bisschoppelijk gestoelte aftreedt, om het aan den voet van het altaar begonnen Misoffer door beteekenisvolle statige ceremoniën voort te zetten en te voltrekken!

Na het Evangelie beklom de Eerwaardige en eerbiedwaardige hoogleeraar Broere den kansel, om de liefdadigheid te bespreken als een offer, dat uit het offer van Christus ontspruit, dat zijn geest aan Christus' offer ontleent, en daarom ook deelt in de werking van Christus' offer. Het is ons onmogelijk in korte woorden te malen, hoe de geniale woordvoerder verhevene beschouwingen en vurige opwekkingen uit zijn drietal stellingen met de hem eigene, verhevene en treffende welsprekendheid voortbragt. Genoeg is het te hebben aangestipt, dat de verhevenheid der behandelde stof door hem onder het bereik werd gebragt van den eenvoudigsten toehoorder.

Ook deze voortreffelijke leerrede bragt niet weinig bij om het feest van dezen dag in luister te verhoogen, en in langdurig aandenken te doen blijven van al wie het geluk had, daaraan deel te nemen. En zoo wij aan Zijne doorluchtige Hoogwaardigheid Mgr. van Vree warme dankbaarheid schuldig zijn, voor de groote belangstelling betoond voor de liefdadigheid van Amsterdam's Katholieken, wij mogen ook niet vergeten aan den Eerw. heer Broere een woord van dank toe te voegen.

Op de Evangelische synode onlangs te Berlijn gehouden, werd met grooten ophef afgekondigd, dat de Augsburgsche konfessie aangenomen werd als geloofsregel voor alle protestantsche sekten, met deze bepaling echter, dat ieder sekte het 10 artikel van gezegde konfessie op hare wijze zou mogen opvatten en volstrekt niet verpligt zou zijn, om het aan te nemen, overeenkomstig den gezonden zin der woorden, die opzettelijk gekozen waren om de wezenlijke tegenwoordigheid in de Eucharistie te verkondigen. Om tot eene schijnvertooning van eenheid te geraken had men tot het gewone huismiddel de toevlugt genomen, en de synode schrik op het lijf gejaagd door te reppen van den Paus en van de *oude vijandin*, de Katholieke Kerk.

Maar thans nu de eerste geestdrift wat bekoeld is en men weder een weinig tot bezinning is gekomen, kan een gevoel van schaamte niet uitblijven, ten minste bij een groot deel der protestanten, die geen vertrouwen stellen op de kunstige en gekunstelde eenheid, die de synode van Berlijn heeft willen doordrijven.

In een geschrift te Erlangen in het licht gegeven door eenige theologanten van Rostock en Erlangen, benevens eenige Luthersche professoren van Leipzig, protesteert men met nadruk tegen de beslissing der synode van Berlijn en tegen de vermenging van alle belijdenissen in éene protestantsche Duitsche Kerk. In dat geschrift worden al de redenen, die men te Berlijn ten behoeve der vermenging had opgegeven, ontzenuwd, en er wordt aangetoond dat artikel 10 der Augsburgsche konfessie, niet naar de luim van elke protestantsche sekte kan worden opgevat, en dat het bij uitsluiting aan het Lutheranisme behoort.

De manifestatie van Berlijn zal dat slecht gedaan hebben aan de juistheid der woorden, die Calvijn eens aan Melanchton schreef, te bevestigen.

»Het is vooral van belang, dat de volgende eeuwen niets te weten komen van de verdeeldheid die onder ons heerscht; want is het niet bespottelijk dat wij, na met de geheele wereld gebroken te hebben, het nooit met elkander eens zijn, van het begin der reformatie af?"

De oude Lutherschen zijn niet van voornemen zich te schikken naar hetgeen men te Berlijn heeft besloten. Ook in eene vergadering van Luthersche predikanten, te Berlijn gehouden, is besloten, dat er geen ware Kerk kan zijn, waar de excommunicatie verworpen wordt. De wijze om haar uit te oefenen, werd dus vastgesteld:

»De leeraar zal het geval aan de gemeente voorstellen, die verklaren zal hem, die te vergeefs gewaarschuwd is, te zullen houden voor een heiden en tollenaar; de excommunicatie zal vervolgens worden opgelegd door den leeraar."

De vorm dezer procedure is wel een weinig demokratisch, maar toch is hier eene zijdelingsche hulde gebragt aan de katholieke Kerk, zoo heftig beschuldigd, om dat zij gebruik maakt van geestelijke wapenen, welke zij ontvangen heeft van de Apostelen, en die zij alleen mag gebruiken. De oude Lutherschen herinneren zich die woorden van het Evangelie, die de Kerk volkomen regtvaardigen en tegelijk het beginsel van vrij onderzoek veroordeelen: »Die de Kerk niet hoort, hij zij u als een heiden en een tollenaar."

Aangaande den toestand in China behelzen de buitenlandsche bladen het volgende:

Van den 27 September zijn uit Hong-Kong belangrijke tijdingen gebragt. De stad Shangaï heeft het lot van Amoy ondergaan; ze is in handen gevallen van een leger opstandelingen. Bijgevolg zijn er van de vijf havens, die luidens het traktaat van Nankin voor den vreemden handel waren opengesteld, bereids twee, waar de oproerlingen hunnen standaard hebben geplant en met de Europeanen in aanraking zijn geweest. Wij haasten ons te zeggen, dat te Shangai gelijk te Amoy, de personen en bezittingen der vreemde residenten, die in de eerste der twee steden talrijk zijn, volkomen door de overwinnaars zijn geëerbiedigd geworden.

De *China-mail* behelst omtrent de inneming van Shangaï vele mededeelingen, die zeer belangrijk zijn, en waarvan hier eenige uittreksels volgen. Zoodra de insurgenten zich van Nankin hadden meester gemaakt,

stelden de geheime genootschappen te Shangaï zich in beweging; men ontbood al de leden der provincie en der naburige provinciën; alles verkondigde eene naderende opvatting der wapens. De handel stond stil; de Chineesche bankiers verminderden hun krediet; de kooplieden verzochten, hunne waren in de pakhuizen der Engelsche stad te mogen bergen, waar zij meenden dat ze veiliger zouden zijn. De tao-taï of gouverneur, die niet werkeloos kon blijven te midden der algemeene ongerustheid, kondigde eene proklamatie af, waarin hij het bestaan van eene zamenzwering tegen het keizerlijk gezag openbaarde en met de strengste straffen de Chinezen bedreigde die overtuigd mogten worden er aan deel te nemen. In het begin van September had de angst den hoogsten graad bereikt, niet alleen onder de Chinezen, maar ook in de door de Europeanen bewoonde wijk; inderdaad, men kon niet voorzien, welke houding de insurgenten zouden aannemen, in geval het hun gelukte de stad te overweldigen. Den 7 September barstte het oproer uit.

De 7 September, de geboortedag van Confucius, wordt door gansch China gevierd. Des ochtends vroeg zag men eene talrijke processie zich naar een der voornaamste tempels der stad begeven; die er aan deel namen, hadden meestal roode mutsen op het hoofd en droegen linten van dezelfde kleur. Het rood schijnt wel stellig de geliefkoosde kleur der revolutionnairen te zijn. De optogt was voornamelijk zamengesteld uit Kantonnezers en Tokienezers, waarbij zich had gevoegd een aantal inwoners van Ningspo, Shangaï en der omstreken. Hier moet herinnerd worden, dat het de provinciën Kanton en Tokien zijn, die ten alle tijde de meeste insurgenten hebben geleverd; wij vinden hen dan ook weder hier vooraan.

De gevolmagtigde der Vereenigde Staten, de heer Marshall, zoodra hij, van wat er omging, berigt ontving, begaf zich, vergezeld van twee zijner landgenooten, in de stad, ten einde de woningen van eenige Amerikaansche zendelingen te beschermen, die met hunne gezinnen de wijk der Chinezen bewoonden. Men liet hem zonder eenige moeijelijkheid zijnen weg vervolgen. Ondertusschen vernam hij dat een der magistraatspersonen vermoord was geworden en het volk het verblijf van den tao-taï omsingelde. Deze had ter zijner verdediging slechts een wacht van veertig man, waarvan de helft hem verliet; hij beval niettemin vuur te geven; maar ziende dat elken tegenstand nutteloos zou zijn, verzocht hij te onderhandelen, tengevolge van welk verzoek hij met zes der belhamels van het oproer, eene konferentie hield. De tao-taï bewilligde er in, hun het gouvernement af te staan, mits zij het plunderen staakten. Die voorwaarde werd aangenomen, doch zulks belette echter het volk niet zijne woning te overweldigen, 20,000 dollars uit de openbare kas te plunderen en zich van al het huisraad en de kostbaarheden meester te maken. De tao-taï van de eene kamer naar de andere moetende vlugten, zond in allerijl een bode tot de Europeesche konsuls om hunne hulp in te roepen.

Twee Amerikanen, door den kolonel Marshall als boden gezonden, begaven zich dadelijk in de stad en verkregen het verlof, den tao-taï te mogen bezoeken. Deze verzocht, dat men hem 100 soldaten of matrozen zou zenden, ten einde hem tegen de aanvallen van het gepeupel te beschermen, dat weinig gezind scheen aan den raad van gematigdheid gehoor te geven, dien de Opperhoofden het voorstelden. De minister der Vereenigde Staten deed antwoorden, dat hij zonder de onzijdigheid te schenden, in de stad geen gewapenden troep kon zenden, maar tezelvertijd verzocht hij den voornaamsten aanvoerder der opstandelingen, Sin genoemd, zich naar het Konsulaat te begeven, ten einde maatregelen te beramen ter voorkoming van wanordelijkheden en aanvallen tegen de vreemdelingen. Sin, die zich generalissimus noemt, is van Macao geboortig, en te Kanton koopman in suiker geweest. Hij kwam aan het konsulaat, betuigde zijne goede gezindheid ten aanzien der Europeërs en beloofde schildwachten voor de woningen der zendelingen te plaatsen. Wat den Tao-taï betreft, dezen vreesde hij aan de wraak van zijne bende niet te zullen kunnen onttrekken; intusschen verbond hij zich al het mogelijke ten zijner bescherming te zullen aanwenden. Inderdaad, den 8 September gelukte het den gewezen gouverneur van Shangaï, door middel eener vermomming te vlugten en eenige dagen later ging hij naar Hongkong scheep.

Intusschen was tweespalt in de gelederen der overwinnaars ontstaan en wel ten aanzien der uit de schatkist gestolene 200,000 dollars. Die van Kanton beweerden, dat hunne vrienden de Tokienezen niet eerlijk gedeeld hadden. De Tokienezen, die gezorgd hadden den buit in veiligheid op hunne jonken te brengen, weigerden, tot eene nieuwe verdeeling over te gaan. Daaruit ontstond een hevige twist, die tot geweerschoten overging.

De Europeërs getuigen dier omstandigheid, voelden zich niet volkomen gerust. Gelukkig waren twee Engelsche oorlogschepen, de *Hermès* en de *Salamander*, en de Amerikaansche korvet *Saratoga* voor de stad geankerd. De konsuls deden een gedeelte der bemanning aan wal gaan, en behalve een klein rumoer in de nabijheid van het Fransche konsulaat, dat men een oogenblik bedreigd waande, liep alles goed af.

Wij moeten ons bepalen bij het schetsen der feesten, waarvan wij later den aard onderzoeken en den invloed berekenen zullen. De inneming van Shangaï door de opstandelingen is een der gewigtigste gebeurtenissen van den worstelstrijd, die in den boezem van het hemelsche rijk ontstaan is, misschien wel de gewigtigste, want te Shangaï wordt de gesteldheid verwikkeld door de tegenwoordigheid van talrijke Europeanen; de aanraking der overwinnaars met de vreemdelingen kan den een of anderen dag tot incidenten aanleiding geven, die Engeland of de Vereenigde Staten, zouden kunnen dwingen afstand te doen van de rol eener strenge onzijdigheid, welke, zij voorzigtiglijk vervuld hebben, sedert het begin van den burgerkrijg.

De insurgenten van Shangaï hebben de tolhuizen in brand gestoken. De Engelsche en Amerikaansche kooplieden, geheel het stelsel van *free trade* (vrijen handel) toegedaan en bovenal verlangend geen in- en uitvoerregten te betalen, zijn dadelijk overgegaan om handelsschepen te bevrachten; maar de konsuls hebben zich daartegen verzet en verklaard dat de verschuldigde, aan de Chineesche tolkantoren te betalen regten, voorloopig aan de konsulaten moesten betaald worden. Die maatregel is bij de belanghebbenden het voorwerp eener hevige gisping geweest; de kooplieden meenen dat hunne konsuls te veel zorg dragen voor de ontvangst der Chineesche tolregten en zij hebben hunne klagten te dien aanzien naar Londen en Washington gerigt.

De opstandelingen van Amoy hebben den 12 September een nieuw gevecht tegen de keizerlijke troepen geleverd, die als gewoonlijk volkomen geslagen werden. Den 19 hebben de mandarijns zonder eenig voordeel een nieuwen aanval gewaagd. Men verzekert dat zij een leger van 10,000 man hebben verzameld om daarmede een beslissenden slag te leveren. 't Is onnoodig te zeggen dat de Europeesche handel te Amoy nul is; de Engelsche konsul en de residenten worden overigens door de rebellen met zeer veel onderscheiding behandeld.

In de Chineesche havens was op het oogenblik van het vertrek der brievenmaal, geen enkel Fransch schip. Op de lijst der schepen die voor Shangaï ten anker liggen, bemerkte men in de eerste dagen van September het Russische schip *Prins Menschikoff*, dat van Japan was gekomen.

Men leest in den *IJsselbode*:

»In de Veluwe cirkuleert het navolgende adres aan den Koning:

Sire!

De ondergeteekenden, allen bewoners der Veluwe, provincie Gelderland,

erkentelijk voor het vele goede, dat onder den zegen des Allerhoogsten, door Uwe Majesteits wijs bestuur tot welzijn des Vaderlands is daargesteld;

erkennende den geest, die Uwe Maj. bezieldt, om de lasten, die Uwer Mjs. onderdanen zijn opgelegd, zooveel mogelijk van de schouders dergenen, *die niet hebben*, te leggen op hen, die door Gods goedheid *ruim met aardsche goederen zijn bedeeld*, blijkbaar aan eene vroegere, door Uwer Mjs. regering voorgestelde, doch door de Volksvertegenwoordigers verworpen wet op de heffing eener rente-belasting;

in aanmerking nemende den duren prijs der eerste levensbehoeften,

smeeken Uwe Majesteit de belasting op het gemaal en geslagt zoo spoedig mogelijk te willen opheffen.

Deze belasting toch geeft aanleiding tot duizenderlei onaangenaamheden en kwellingen, gaat de welvaart des volks tegen, en — wat hoogst onredelijk is — treft den arme en rijke *gelijkelijk*.

Redenen waarom ondergeteekenden, bij het naderen van den winter, Uwer Majesteit eerbiedig de bede herhalen, in het belang van een groot deel uwer Mjs. landgenooten en onderdanen, de arbeidende klasse, in het belang zelfs misschien van een klein gedeelte der rijken in den lande, de bovengenoemde belasting eerlang af te schaffen, en door eene *rentebelasting* of *income-tax* te vervangen, waardoor de alom in Nederland bestaande kommer wijken en men Uwer Mjs. regering zegenen zal.

't Welk doende, enz.

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheidstoestand:

Van N. N. een muntbillet . . *f* 10.00
vorige opgave » 1064.47½
zamen *f* 1074.47½

Bij de centrale cholera-kommissie alhier zijn op 15 November aangegeven 10 personen, als: 1 man en 9 vrouwen; waarvan in het hospitaal zijn opgenomen 5 personen, als: 1 man en 4 vrouwen;

Overleden 4 personen, als: 2 mannen en 2 vrouwen; daarvan in het hospitaal 1 vrouw; blijven alzoo daar in behandeling 23 personen.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn op 14 November aangegeven 1 cholera-lijder, 1 hersteld.

De oud gouverneur der provincie Utrecht, Mr. F. van de Poll, is Zondag jl., na eene langdurige ongesteldheid, in den ouderdom van 73 jaren, te Utrecht overleden.

Z. M. heeft 1e de benoeming van den burgemeester van Bleskensgraaf, N. A. C. Slotemaker, tot sekretaris dier gemeente; goedgekeurd. 2e G. M. Koentz, op zijn verzoek, eervol ontslagen als burgemeester der gemeenten Wychen en Balgoy. 5e den heer C. Fuchs erkend als konsul van Wurtemberg te Rotterdam.

Per landmail zijn de volgende berigten van Batavia ontvangen;

Het is bekend dat, vooral in de westmousson, de gemeenschap met de reede van Batavia soms dagen achtereen gestremd kan wezen.

De daarvoor gebezigd wordende roei-vaartuigen en sloepen kunnen in dat jaargetijde dikwijls niet dan met gevaar voor het leven der opvarenden, over de bank geraken, die, aan de monding der groote rivier gelegen, het binnenkomen en naar buiten gaan uiterst moeijelijk maakt.

Dezer dagen is een maatregel genomen om hierin eene gunstige verandering te brengen.

Op eene der partikuliere scheepstimmerwerven op Java zal, onder opzigt van den hoofdingenieur voor het stoomwezen, de romp worden gebouwd van een klein stoomvaartuig, bestemd om de gemeenschap tusschen den wal en de reede van Batavia en het eiland Onrust in alle jaargetijden te onderhouden. — De benoodigde stoomwerktuigen zullen worden vervaardigd bij de fabriek voor de Marine, het stoomwezen en de nijverheid te Soerabaija.

Dit vaartuig zal staan onder beheer van den administrateur van het tjoenia-veer te Batavia, en personen naar en van de reede en het eiland Onrust vervoeren tegen heffing van een vrachtloon, nader te bepalen. Het zal ook de praauwen van dat veer, zoo noodig, naar buiten en naar binnen slepen."

ROTTERDAM, 15 November. Heden vertrok van deze stad met bestemming naar Batavia het Nederl. barkschip *Zes gezusters*, kapt. Ruhaak, aan boord hebbende een detachement suppletie-troepen, 130 man sterk. Terwijl het scheepsvolk als naar gewoonte vrolijk en opgeruimd was, had zekere matroos, Cornelis Str[illegible] genaamd, een jongeling van ongeveer 22 jaren, het ongeluk uit den fokkemast en over boord te vallen. In weerwil van alle aangewende moeite is hij verdronken.

ZWOLLE, 15 Nov. Het is ons aangenaam te kunnen berigten, dat alhier onder de kiesbevoegde ingezetenen in omloop is een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot adhæsie van het voorstel van de Heeren de Man, ter Bruggen Hugenholtz, van Bosse, van Hoëvell, Thorbecke, Reinders, Dommer van Poldersveldt, van Eck en Storm, tot afschaffing van het tonnegeld, den accijns van het geslagt en tot den vrijen invoer van levende have.

Het is te wenschen, dat de meening der natie omtrent dit, vooral in den tegenwoordigen tijd, zoo hoogst gewigtig onderwerp, allerwege worde geopenbaard op de wettige wijze, door één algemeen petitionnement, en dat men daartoe niet zoozeer zal letten op het groot getal der onderteekenaars, als wel op hun gehalte; de beperking, die bij dit adres schijnt te worden aangenomen, tot kiesgeregtigden, komt ons zeer doelmatig voor. (*O*[illegible])

GORINCHEM, 15 November. De rundermarkt van heden was buitengewoon levendig, door den grooten toevloed van vee, waarbij het getal op bijna 6000 geschat wordt, en door den veelvuldigen handel, gedreven werd tot hooge prijzen, inzonderheid van v[illegible]runderen.

In het Nommer der *Javasche Courant* van 27 J[illegible] jl. werd onder de berigten van Palembang, onder anderen medegedeeld, dat het landschap Makkakan nog onwillig bleef, doch dat eene militaire vertooning waarschijnlijk voldoende zou wezen, om die landstreek weder in onderwerping te brengen. Dienaangaande behelst thans de *Javasche Courant* van den 14den September de volgende bijzonderheden, ontleend aan berigten loopende tot 30 Augustus jl.:

»Aanvankelijk was de kolonel de Brauw van voornemen, den 8sten Augustus jl. met eene expeditie naar het landschap Makkakan te vertrekken. Den eersten dier maand ontving hij echter berigt van Tebing T[illegible] dat Alie Saktie, volgeling van radja Tiang Alam, [illegible]

plus minus 400 Passumahers naar de Makkakan zou trekken, om, pangaran Poeting, hoofd van dat landschap, te hulp te komen, en rooftogten in de Telling Aman (Boven-Komering) te doen.

Deze tijding deed hem besluiten, reeds den 4den Augustus met de troepen op te rukken. Onderweg vernam hij echter dat de marsch van Alie Saktie geen voortgang had, daar deze geeen volk had kunnen bijeenbrengen, en zich nog altijd te Tandjong Papoes, in de Passumah, ophield.

De togt werd niettemin met spoed voortgezet, en de troepen hadden den 13den Moeara Doea reeds bereikt. Na eenige noodzakelijke voorbereidingen rukte men den 20sten van daar op. De tijdingen uit de Makkakan liepen uiteen. Er had zich een poeijang (heilige), genaamd Seroenting Saktie, voorgedaan, voor wien de geheele bevolking, met uitzondering van vier doessons, bezig was te Pocloe Briengin, de verblijfplaats van den pangeran Poeting, hoofd Makkakan, een huis te bouwen.

Den 20sten kwamen de troepen te Koeripan, den 21sten te Loko Liko beide gelegen in de Boven Komering, en den 22sten begon, over een bijna ongaanbaar terrein, de togt naar Poeloe Briengin, hoofdplaats van de Makkakan. De bijzondere moeijelijkheid van den weg, waarbij men de rivier de Kemoe, benevens den bergrug Padang Pako (p. m. 4000 vt. boven de zee) moest overtrekken, was oorzaak dat de troepen eenen nacht in het bosch hebben gebivouacqeerd en eerst in den namiddag van 24 Augustus voor Poelo Briengin kwamen.

Reeds onderweg deden eenige verlatene bentings vermoeden, dat geen wederstand zou worden geboden, en werkelijk vond men Poeloe Briengin met overhaasting door de bevolking verlaten en, na eenige schoten, geheel ontruimd. Daarop waren zendelingen vertrokken om de bevolking tot onderwerping te bewegen.

Volgens gelijktijdige berigten, schenen het gevangen nemen van Toean Penatap Alam en de afloop van den opstand in Benkoelen gunstig op de Redjang en Boven-Blitie terug te werken. De pangeran van Lobopoding was te Tebing Tingie aangekomen tot te-gelde-making van handelsgoederen, om de landrenten te kunnen voldoen, terwijl de hoofden van Oedjan Pannas en Oetak Lebar hunne landrenten, op een gedeelte na, hadden gestort. Ook in de Ampat Lawang stonden de zaken tamelijk gunstig, de poeijangs in de marga Lobo Goerding waren verdwenen, radja Tiang Alam hield zich op nabij Lobo Pangoen, in de Lintang Kirie. Hij had eenig volk verzameld om een feest te vieren en een buffel te slagten, bij gelegenheid van het haarsnijden zijns jongsten zoons. Van elk huisgezin in de Lintang Kirie zou hij een gantang rijst gegeven hebben, de hoofden der doessons van die streek hadden het feest bijgewoond.

— Volgens de *Javasche Courant* van den 24 September jl., waren in de laatste tijden herhaaldelijk aan de politie te Batavia vertoond geworden nagemaakte recepissen, zonder dat men er in mogt slagen den vervaardiger of degenen welke met dezen in betrekking stonden en de eerste uitgifte bewerkstelligden, op het spoor te komen.

De kampong Tjakkong (Toasia) werd wel is waar opgegeven of verondersteld de zetel der daders te wezen, doch de menigmaal herhaalde huiszoekingen aldaar bleven vruchteloos.

Eindelijk intusschen is het den volijverigen hoofdschout van Tangerang mogen gelukken, op Vrijdag den 6 dezer, in die kampong, op het landgoed Tjikandie (residentie Bantam), zekeren inlander genaamd Pellet te arresteren en bij hem in beslag te nemen een valschen recepis van ƒ 25, eenige half voltooide en een paar pas begonnen recepissen, eenige pennen, zoomede linialen, rooden, gelen, groenen en zwarten inkt.

Er bestond dus bijna geen twijfel op deze inlander, die inmiddels dadelijk in handen van den demang van Tjikandie is overgegeven geworden, is de vervaardiger van valsche recepissen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 November. De feesten, ter gelegenheid van den naamdag der Keizerin te Fontainebleau te geven, zullen zeer luisterrijk zijn.

Het hof zal den 2en December te Parijs terugkeeren; alsdan zullen groote volksfeesten gegeven worden, ter herinnering aan eene der grootste gebeurtenissen van het leven van Napoleon III.

Naar luid der laatste berigten zou Selim Pacha tot zeer ver op het Russisch grondgebied zijn doorgedrongen en eene stad stormenderhand hebben ingenomen. Het kamp van Erzeroum was opgeheven en overgebragt naar de uiterste grens met zijne hoofdkwartieren te Bayazed, Tchouroukgon en Ardakan.

... man ongeregelde troepen zijn den 31 Oktober Konstantinopel doorgetrokken en onmiddellijk naar de ... legerkampen gerigt.

... Weener korrespondentie van den 11 November

verzekert, dat de Turken ook nabij Carasal den Donau waren overgetrokken en de eilanden tusschen Ursova en Silistria nabij Czarnowodt bezet en versterkt hadden; zij waren hierdoor meester van den ganschen linker oever des Donaus, uitgenomen de stelling van Guergewo. Carasal moet het gewigtigst strategisch punt voor de Turken in Wallachije zijn; men begrijpt niet waarom de Russen zich er van niet hebben meester gemaakt. De schermutselingen bleven in de omstreken van Guergewo voortduren.

Men leest in de *Patrie*:

Het traktaat van Kutschuc-Kainardja, waarvan de tekst zeer uitgebreid is, behelst 27 artikels. Men weet dat het geteekend werd om een einde te maken aan den onregtvaardigen oorlog, dien Katharina II tegen den Sultan Abdoul-Hamed, opvolger van Mustapha III en voorganger van Selmi III voerde.

In dien langdurigen en moorddadigen oorlog deden de Turken wonderen van dapperheid; doch aangeverd door een karakterloozen Vorst en vaak slecht gekommandeerd, ondergingen zij groote tegenspoeden en verloren vele gewesten en belangrijke voordeelen.

Ziehier den titel der akte, waarvan sprake is en die aan de vijandelijkheden een einde maakte: »Traktaat van eeuwigdurende vrede en vriendschap tusschen het Russische Keizerrijk en de Ottomanische Porte, gesloten den 10 Julij in de tent van den opperbevelhebber den veldmaarschalk Graaf von Roumanzow, nabij het dorp Kutschuc Kainardji, op den regter oever van den Donau, door de gevolmagtigden door hem en den Groot-Vizier (Mousson-Zadé-Mechmet-Pacha) benoemd, bevestigd door de twee bevelhebbers den 15den en bekrachtigd door Z. H. te Konstantinopel den 10 Jan. 1775."

In dat traktaat, zestien bladzijden bevattende, zijn slechts twee artikelen de Godsdienst betreffende; zij zijn woordelijk van dezen inhoud:

ARTIKEL VII.

»De verhevene Porte belooft voortdurend de Christelijke Godsdienst en hare kerken te beschermen; ook vergunt zij aan de ministers van het Keizerlijk Russische Hof, bij elke gelegenheid voorstellingen te doen, zoowel ten voordeele der nieuwe Kerk te Konstantinopel, waarvan in artikel XIV gewaagd zal worden, als van degenen die ze bedienen, belovende die voorstellingen in aanmerking te zullen nemen, als gedaan door een persoon, het vertrouwen bezittende eener naburige en bevriende mogendheid."

Nu volgt hier artikel XIV van hetzelfde traktaat, dat den Russischen ambassadeurs het regt geeft voorstellingen te doen en dat regt bepaalt.

ARTIKEL XIV.

»Naar het voorbeeld van andere Mogendheden, wordt aan het Hooge Russische Hof vergund, behalve de in het hotel van den minister gebouwde kapel, ook in de wijk van Galata, in de straat genoemd Bey Oglu, eene openbare kerk van de Grieksche belijdenis te bouwen, welke steeds onder de bescherming der ministers van dat Rijk en voor elke verhindering en beleediging gevrijwaard zal zijn."

't Is krachtens die twee artikels, welke aan Rusland volstrekt geene regten toekent, dat de Czaar van den Sultan eischt hem de beschermheerschappij over de Grieksche onderdanen van het Turksche Rijk te geven, welke onderdanen een getal van 17 millioen uitmaken, en hem als hun geestelijken Souverein aan te stellen! Men zou even goed kunnen zeggen dat den Sultan verzocht wordt afstand te doen.

Wij zullen hierbij voegen dat Turkije door de gansche wereld den onbetwisten naam heeft, van met dezelfde onpartijdigheid alle godsdiensten te beschermen; dat het in dit oogenblik aan deze zonder uitzondering in dien zin nieuw koncessien verleent en dat nimmer een inbreuk op de bepalingen van artt. 7 en 14 hierboven vermeld, is gemaakt geworden, zonder door het Turksche Gouvernement dadelijk hersteld te zijn geworden.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Nov. Het Russische fregat *Diana* van 52 stukken, heeft te Falmouth depêches afgegeven voor den Russischen gezant alhier, en daarna koers gezet in eene westelijke rigting.

— De *Courier* van de Vereenigde Staten van den 24 Oktober behelst de volgende bijzonderheden van een ontzettenden boschbrand:

Ee brand heeft sedert men het eerste berigt er van ontving niet opgehouden zijne vernielingen uit te breiden, in zijnen verterenden gordel naauwer en naauwer Detroit sluitende, Bereids heeft hij de grenspalen der stad bereikt en strekt zich over de velden uit in een omtrek van meer dan twintig mijlen. In alle rigtingen zijn honderde akkers bosch verdwenen, pachthoeven in asch veranderd en ziet men brandende dorpen. Het vreeselijk element woedt wijd en zijd.

Het schouwspel van het brandende Rome moet niets zijn geweest, vergeleken bij het groot en hartverscheurend tafreel van een geheel land dat in een onmetelijken brandstapel is veranderd. Van alle zijden stroomen stadwaarts landlieden beladen met de overblijfselen hunner bezittingen en de geesel schijnt hen zelfs tot in die laatste wijkplaats te vervolgen.

Naar de laatste telegrafische depêche, hingen zulke zware rookwolken boven de stad, dat men van de eene zijde der straat de huizen aan de overzijde niet zien kon. In den avond van Vrijdag deed eene zachte regen de hoop ontstaan dat aan den brand paal en perk zou worden gesteld; maar de zon, die oogenblikkelijk wederom door de wolken brak, bragt eene algemeene verslagenheid te weeg.

— Een dagblad van San Francisco deelt berigten mede van de Noord-Amerikaansche walvischvaarders in den noordelijken Oceaan, volgens welke de vangst van dit jaar ongemeen schraal is en het aantal walvisschen in die wateren meer en meer afneemt. Onder de 150 walvischvaarders, die in het afgeloopen vischsaizoen in de zee van Okhotsk en in Behring-straat gevaren hadden, waren nagenoeg honderd die gemiddeld geen 100 vaten traan elk hadden gewonnen, terwijl vele geen enkelen visch hadden gevangen.

Van Honduras wordt gemeld, dat over de landengte een betere weg dan die van Panama was ontdekt, waardoor men zeven dagen vroeger van New-York naar Californië kon komen, de weg is regt, droog en nagenoeg effen en loopt door rijke zilver- en andere delfstoffelijke gronden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 14 Nov. In eene partikuliere korrespondentie van den oever des Donaus, vindt men een naauwkeurige opgave der krijgsmagt van Rusland en Turkije, in die landstreek, op het oogenblik dat de vijandelijkheden begonnen zijn.

Het Ottomannische leger aan den Donau, daarbij gerekend de ongeregelde troepen heeft 150 tot 160,000 man; dat leger is volkomen goed georganizeerd naar het voorbeeld der groote legers van het Keizerrijk. Het staat onder het opperbevel van Omer-Paccha, een man van onbetwistbare verdiensten.

Het bestaat in: 120,000 man Infanterie, met inbegrip van het Egyptisch kontingent, sterk 15,000 man;

In 12 regementen kavallerie;

In 40 batterijen artillerie, alle in den besten staat en goed bediend;

In 1200 ongeregelde Albaniers.

Dat leger is in vier hoofdkorpsen verdeeld, welke bij den overtogt des Donaus deze stellingen innamen.

Te Schoumla, onder het dadelijk bevel van Omer-Pacha, 80,000 man; wijders 2 battaillons scherpschutters, onlangs opgerigt, alle uitgekozene manschappen en 1000 op Fransche wijze met karabijnen gewapend; welke door elkander 1200 ellen ver dragen.

Te Baba Dagh (Dobritchia) onder het bevel van Alim Pacha 25,000 man.

Van Sistow tot Rustuck en daar boven, onder het bevel van Mustapha Pacha 30,000 man.

Aan den Donau, van Sistow tot aan Widdin en in het Zuiden tot aan Viergonza, Samomidji en Chibka, onder het kommando van Ismaël Pacha, 30,000 man.

Bovendien te Varna, Ravardini, Ternova en de verschillende vestingwerken van den Balkan, ten zuiden van Ternova, te zamen 35000 man.

Sedert de laatste tijdingen werd een reserve-leger georganizeerd onder het bevel van Rhilaat-Pacha, die te Sophia zijn hoofdkwartier had.

Ziehier nu de krijgsmagt van Rusland:

Het Russisch leger van Wallachije wordt gekommandeerd door Prins Gortschakoff, wiens chef van den generalen staf generaal Kotzebue is.

Op het oogenblik van het overtrekken des Donaus bestond dat leger in: het 4de korps (Dannenberg), in een gedeelte van het 5de korps (Luders) en in 14 regementen donkozakken met hunne artillerie, zijnde zeven batterijen, gekommandeerd door den graaf Orlow; in twee afdeelingen pontoniers, en in een artilleriepark van zwaar kaliber, dat des vereischt tot belegeringsgeschut kan gebruikt worden.

Het gedeelte van het 5de korps aan het 4de korps gevoegd, bestond op dat tijdstip in eene divisie infanterie van linie, eene divisie kavalerie, vier batterijen artillerie te voet, twee batterijen idem te paard, een bataillon keurjagers.

Het Russische leger had alzoo een effektief van omstreeks 60 tot 70000 man, waarvan 10 a 12000 in de hospitalen. Bovendien hadden de Russen in dat oogenblik in Opper Bessarabie het 2de en 3de legerkorps (Sacken); in Neder Bessarabie het overige van het 5de met zijne reserve-divisie, terwijl het gerucht was verspreid dat generaal Luders te Bucharest werd verwacht en dat het 3de korps Moldavië langs Seuleme en Jassy moest binnenrukken en het overige van het 5de langs Reni en Galatz.

Indien een en ander naauwkeurig is, dan is de Russische magt in Wallachije en Moldavie 100 tot 120000 man sterk; maar de Turken kunnen door middel van

ner reserven een gelijk, zelfs een aanzienlijker leger op de been brengen.

— Ingevolge de *Weener Presse* zouden de Russen al de Turksche onderdanen uit de vorstendommen verdreven hebben. De Turken moeten te Oltenitza wonderen van dapperheid hebben gedaan, die aan hunne voorouders de Sarracenen doen herinneren.

Van weerzijden moet het gevecht met de bajonnet onbeschrijfelijk zijn geweest. Het verlies der Turken wordt geschat op 600 man. Zij schijnen tot aan Kalarch te zijn voortgerukt en bezetten den weg tusschen die plaats en Oltenitza.

— Ingevolge de *Triëster Zeitung* zou een Engelsch koerier den 27 September te Bagdad aangekomen, van Teheran de tijding hebben gebragt dat de Shach van Perzië genegen zou zijn zich tegen Turkije te verklaren en een legerkorps naar de Turksche grenzen zou doen oprukken.

Die tijding komt overeen met het in verscheiden dagbladen vermelde gerucht, dat de intrigues der aan het hof van Teheran zijnde Russische residenten, vooral strekken om den Shach ten voordeele van Rusland te doen overhellen. Wat er van zij, het gevaar dat het Ottomanische rijk bedreigt, is niet van die zijde; de Russische machineriën in Perzië en Affganistan zijn van een aard om aan Engeland meer bekommering te baren dan aan Turkije.

BERLIJN, 15 Nov. Het *Journal de Frankfort* werpt de beschuldiging van naar de zijde van Rusland over te hellen, in dezer voege van zich af:

»Wij verdedigen slechts de belangen van Duitschland. De twee groote Duitsche mogendheden zijn, even als wij, innig overtuigd, dat de oorlog voor ons vaderland welligt de noodlottigste gevolgen zou na zich slepen. Daarom zijn ze op hun hoede, maar tegelijkertijd leenen zij het oor aan de zoo openhartige beloften en verzekeringen van Ruslands Keizer.

»De kabinetten van Weenen en Berlijn weten zeer goed, dat Rusland het oog houdt geslagen op de schoone oevers van den Bosphorus, en naar die bekoorlijke streek, welke de Grieken de *gouden hoorn* hebben genoemd, om er het prachtvolle van aan te duiden; maar zij weten te gelijkertijd, dat het oogenblik om zich meester te maken van de oude hoofdstad der Grieksche Keizers nog niet is aangebroken voor Rusland. Zij weten dat de toekomst van Turkije voor een deel zal toebehooren aan Rusland, maar zij willen het hunne niet toebrengen om die toekomst te verhaasten; zij willen den val voorkomen van een groot rijk, hetwelk slechts in kande staande worden gehouden door al zijne schuldeischers, en waarvan niet een enkele zich alleen wil belasten met de vereffening. Het zou zeker Rusland zijn, die het grootste voordeel trok uit dien val. Waarom zou men dan de kansen er toe gemakkelijker maken? Waarom het naar een doel gedreven dat het nog ontwijkt en nog moet ontwijken? Het tegenwoordig tijdstip is niet dat der veroveringen, maar van het behoud.

»Wij betreuren de opening der vijandelijkheden, want zij dienen slechts om de voorwendsels van Rusland te vermeerderen, dat overwonnen of verwinnende, niet zal wijken. Maar wij hopen dat de kracht der omstandigheden aan de kabinetten van het Westen, even als aan de twee Duitsche mogendheden de noodzakelijkheid zal opleggen, alles aan te wenden in het belang van den vrede, gelijk de buitenlandsche dagbladen tot heden alles in het werk hebben gesteld om den oorlog te doen uitbreken. Wij hopen ook dat Rusland met zulk eene handelwijze zal instemmen; want gelijk Europa tot elken prijs den vrede wil, zoo wil Rusland tot geen prijs den oorlog. Zoo Rusland oorlog wilde, dan zouden niet alleen Frankrijk en Engeland, maar ook Duitschland hem aannemen."

Men mag met regt betwijfelen of het *Journal de Frankfort*, door op bovenstaande wijze te spreken, zich wel gezuiverd heeft van de blaam van Russisch gezind te zijn. Uit de gewrongen redeneringen blijkt veeleer, dat dit blad inderdaad de staatkunde van Rusland dient, maar op eene bedekte wijze en in den geest der Russische diplomatiek.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 November.

BEVALLEN (13 Nov.): G. Oldenboom, geb. Bisschop, D. — (14 Nov.) [illegible] Metsch, geb. Bosch, D. — (15 Nov.): C. [illegible], Z. — M. M. A. Mouthaan, geb. Krawinkel, Z. [illegible]

OVERLEDEN: (11 Nov.) [illegible] Brandt, 71 j. — (12 Nov.): A. G. H. van Laar, 6 m. — (13 Nov.) [illegible] B. P. Berk, 30 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 16 Nov. Tarwe. Poolsche bij [illegible] ƒ 3 a ƒ hooger, verkocht: 130 ℔ witb. Pools. ƒ 485; [illegible] b. dito ƒ 477; 129 ℔ dito ƒ 470, ƒ 472; 121 ℔ dito ƒ 410 aan de Zaan.

Rogge ƒ 5 hooger met belangrijken handel, verkocht: 122, 123, 124 ℔ Pruiss. ƒ 300, ƒ 304, ƒ 308; 120 ℔ n. Petersb. ƒ 295; 118 ℔ o. Gedr. ƒ 285; 118 ℔ j. Arch ƒ 285; 116, 117 ℔ o. Gedr. ƒ 279, ƒ 282; 119 ℔ o. Odessa ƒ 284 aan de Zaan; 121 ℔ n. dito ƒ 300.

Garst ƒ 5 hooger; 111 ℔ Deensche ƒ 262; 100 ℔ Donau ƒ 195. Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Sept. en Oct. 66½; Nov. 69 £. *Raapolie* op 6/w. ƒ 38¼, Vliegend ƒ 37; 1°. Mei ek. ƒ 39¼, 39; Sept. ƒ 37½; Dec. ƒ 36¼. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 20¾; Vliegend ƒ 29½; Dec. ƒ 29. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 38¼; Vliegend ƒ 37.

ROTTERDAM, 15 Nov. Tarwe. 156/2 ℔ witbonte Poolsche ƒ 485, 490 naar kwaliteit; 162/2 ℔ nieuwe Hooglands. Kleefsche ƒ 490. — Rogge. 141, 142, 142/2 ℔ nieuwe Archangel ƒ 285, 290; 143, 144/2 ℔ Eupatoria ƒ 285, 290.

SCHIEDAM, 15 Nov. Rogge. Verkocht: 146/2 ℔ Arendsb. ƒ 323 kont., ƒ 325 6/w.; 145/2 ℔ Koersche ƒ 312 6/w. — Moutwijn ƒ 19,00; Jenever ƒ 23,50; Amst. Proef ƒ 24,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		15 NOV. 4½ u. gebl.	16 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61¼	60⅝ a	61	
Dito Dito	3	73⅜	73½	73⅝	73 9/16
Dito Dito	4	92⅛	91 15/16	92	
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	3½	91¼			
Handel-Maatschappij	4½	124			
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien		98			
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½		49½		
Dito bij Rotsch. en Volksv.		50	50		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	21 7/16	21 5/16	21¼	
Dito	3	44¼			
Dito Binnenl. à 6/m.		40⅝	4 ⅛	40¼	40 5/16
Coup. Bewijzen.		5⅜	5 5/16		
Amortisable Schuld		4¼			
PORTUGAL te Londen	5	36¼	36 7/16	36 9/16	36½
Dito uitgestelde					
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	103⅝	103⅜	103½	
Dito Dito 1828 en 1829		102⅛			
Cert. bij d°. 1831 en 1833		94¼			
Dito	4½	95⅜			
Dito bij *Hope*	4	88½	83½		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		87½	84½		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
POLEN, Certifikaten	4	81⅜			
Dito Aand. à fl. 500		157¼			
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 1/16			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 ƒ					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75⅞	75	75 11/16	
Dito 1852					
Dito 1847	2½	39¼	38 13/16		
Dito 1851	2½	39⅛	38 13/16		
Dito 1849	5	88⅝	88⅝	89	88 15/16
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	88⅞	88⅝	89	88 15/16
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt	97⅝			
BRAZILIE te Londen 1824	5	95	95		
Dito Leening 1843	5				
PERU	4½	69½	69¼		
MEXICO Nieuwe	3	22 9/16	22⅛	22⅜	22⅓
VENEZUELA à £ 100	3½	31½			
GRENADA à £ 100	2	19			
Dito Uitgestelde		8	7¼		
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 22¼, ½, ¼.

Bij tamelijk veel affaire in de hoofdsoorten van Hollandsche en vreemde effekten, was de beurs over het geheel zeer ongunstig gestemd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt, Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55⅞	Livorno	2/m.	ƒ 38⅛
»	zigt	» 56⅛	Napels		» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg	»	» 1.85
»	½/m.	» 55½	Weenen	6/w.	» 30¼
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35 11/16
Lissabon	»	» 41	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 41	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 15 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53, 1840, 1842 4½ pc. 95¾; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21 1/16; Binnenl. 3 pc. 40⅜; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 79½.

PARIJS, 15 Nov. Romeinsche Leening 1850 94.

LONDEN, 15 Nov. Cons. kont. 94½ a —; op tijd 94½ a —; Braz. 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 94 a 96; Den. 3 pc. 81 a 83; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5 a 5½; Gren. 20½ a 21; Uitgest. 7¾ a 8¼; Mexiko Nieuwe 25⅜ a —; Peru 4½ pc. N. 71½ a 72½; Uitgest. 49 a 51; Rusl. 1822 5 pc. 112 a 114; [illegible] 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41½ a [illegible] pc. — a —; Spanje 1 pc. 21¾ a —; 3 pc. 45 a [illegible] 5½; Passive 4¾ a 5; Holl. 2½ pc. 62¼ a — [illegible] Venez. 31 a 33; Uitg. 12 a 14; Wissel op Amst. [illegible] Grieken 1824 — a [illegible]

BERLIJN, 14 Nov. Pruissen 3½ pc. 90½; Loten [illegible] Rusl. Stiegl. 4 pc. 93½; Pools. 4 pc. 86; Loten fl. 500 80[illegible] Oost. Met. 5 pc. 80¼; Amsterdam zigt 142⅜; id. 2/m. 141⅜.

HAMBURG, 14 Nov. Rusl. Cert. 101; Den. 3 pc. 78[illegible] 5 pc. 97; Oostenrijk Met. 5 pc. 92; Spanje 1—3 pc. 19[illegible] Binnenl 3 pCt. 37¼; Mexiko 17¾.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 16 November. Door kapt. Bouchard, [illegible] Bordeaux aangekomen, is, den 13en Oktober, op 44° [illegible] N. Breedte en 11° W. Lengte. gezien, eene Hollandsche Galjoet, geheel masteloos en zonder eenig volk aan boord, en waarvan hij door kapt. Osmont, voerende het schip Augustine, van Caen naar Sevilie, die aan boord van de Galjoot was geweest, had vernomen, dat hij genaamd was „H. G Tirits, Teedam 1840" (waarschijnlijk het schip Be[illegible] Schuringa, wijlen kapt. de Vries, den 13en Oktober op [illegible] 7' N. Breedte gezien).

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 15 Nov. Lt. J. Kroeff, Attalante, Ned. O[illegible] Schooner, Texel.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 16 November in lading naar:

Keulen	D. Hoogewegh, Prins Emil.
Manheim	J. Kroll, Stoltzenvelts.
Weesel	F. Beijer, Jonge Wilhelmina.
Duisburg	P. Urmetser, Oconel.
Dusseldorp & Neus	W. van den Broek, op hoop van Theo[illegible]

AMSTERDAM, 16 Nov. vertrokken:

Mainz	B. Kirschreiber, Mainz N°. 5.
Heilbron	C. Heus, Hoffnung.
Rijnhoogte	ARNHEM 15 Nov. 0 el 82 duim.
	KEULEN 14 „ 5 vt. 2 „

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg[illegible]